

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

3 בדצמבר 2014

586

י"א בכסלו התשע"ה

עמוד

38 הצעת חוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014

הצעת חוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014*

פרק א': כללי

סימן א': מטרה

1. מטרת החוק
חוק זה מטרתו לעגן את זכויותיהם של ילדים באומנה ואת חובת המדינה להבטיח את טובתם ואת זכויותיהם, בהתאם לאמנה בדבר זכויות הילד¹, ומתוך הכרה בפגיעותם הייחודית ובזכותם להגנה ולעזרה מיוחדות, ובלי לגרוע מאחריות הוריהם, מחובתם ומזכותם להבטיח את טובת ילדיהם ואת זכויותיהם.

סימן ב': פרשנות

2. הגדרות
בחוק זה -

"אומן" - אדם שבידו רישיון אומנה תקף, וקיבל כדין לטיפולו ילד למטרת אומנה;
"אומנה" - שהיית ילד במשפחה שאינה בית הוריו, לפי החלטה שקיבל הגורם המוסמך;
"בית משפט" - כהגדרתו בחוק הנוער, לרבות בית משפט לענייני משפחה בשבתו כבית משפט לנוער;

"גוף מפעיל" - תאגיד שהמשרד התקשר עמו למתן שירותי אומנה בפיקוח המשרד;
"הגורם המוסמך" - לרבות בית משפט, ועדת תכנון טיפול, ועדת אבחון וכל גורם אחר המוסמך לפי כל דין לתכנון השמה או להחליט על השמה;

"השמה" - השמת ילד במשפחת אומנה;

"ועדת אבחון" - כמשמעותה בחוק הסעד (טיפול במפגרים);

"ועדת ערר" - כמשמעותה בסעיף 36 לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981²;

"ועדת תכנון טיפול" - הוועדה כהגדרתה בתקנות הפיקוח על מעונות (אחזקת ילדים במעון רגיל), התשכ"ו-1965³;

"חוק הנוער" - חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960⁴;

"חוק הסעד (טיפול במפגרים)" - חוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969⁵;

ד ב ר י ה ס ב ר

בין היתר באמצעות קביעת חובה לקבלת רישיון אומנה והתנאים לקבלתו, מנגנונים לפיקוח על משפחות האומנה ומנגנון הליך ההשמה באומנה. הצעת החוק מעגנת את המלצותיה של ועדת המשנה לנושא השמה חוץ-ביתית של הוועדה לבחינת עקרונות יסוד בתחום הילד והמשפט ויישומם בחקיקה בראשותה של השופטת סבינה רוטלוי.

כ-20% מהילדים המוצאים מבית הוריהם בשל הצורך להבטיח להם מסגרת מוגנת שוהים במשפחות אומנה. לפיכך, ונוכח הצורך המוגבר בהגנה על זכויותיהם של ילדים אלו בעת שהם מופרדים מהוריהם, מוצע בהצעת חוק זו לקבוע את זכויותיהם של ילד שהושמו באומנה ושל הוריהם ואת הדרכים להבטחת זכויות אלו,

* הצעת חוק מס' 1478/19/פ (מספר פנימי: 482355); הועברה לוועדה ביום א' בטבת התשע"ד (4 בדצמבר 2013).

¹ כתבי אומנה, מס' 1038, כרך 31, עמ' 221.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 293.

³ ק"ת התשכ"ו, עמ' 120.

⁴ ס"ח התש"ך, עמ' 52.

⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 132.

"ילד" - אדם שטרם מלאו לו 18 שנים, או שטרם מלאו לו 20 שנים והוא לומד במוסד חינוכי כהגדרתו בסעיף 252(ג1) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁶; בתכנית לימודים בהיקף של 20 שעות לפחות, או שטרם מלאו לו 21 שנים והוא לומד במסגרת חינוך מיוחד או שוהה באומנה פוסט-אשפוזית;

"ילד עם מוגבלות" - ילד שהוא אדם עם מוגבלות כהגדרתו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998⁷;

"מאגר המידע" - מאגר המידע שהוקם ומנוהל לפי סעיף 21;

"ממונה על רישוי אומנה" - מי שהשר מינה לפי סעיף 21 לאחראי למערך רישוי האומנה ולמאגר המידע;

"מנחה אומנה" - עובד סוציאלי שמנהל הגוף המפעיל מינה אותו לשמש בתפקיד מלווה אישי לילד לפי סעיף 39 או לתת חוות דעת לעניין כשירות של מבקשי בקשות לרישיון אומנה לפי סעיף 26;

"מפקח" - מפקח שהוסמך לפי סעיף 51;

"מפקח ארצי על האומנה", "המפקח הארצי" - מפקח שמינה השר לפי סעיף 52 לעמוד בראש מערך הפיקוח על יישום הוראות חוק זה ויעדיו;

"משפחת אומנה" - מסגרת משפחתית שהושמו בה עד חמישה ילדים למטרת אומנה;

"המשרד" - משרד הרווחה והשירותים החברתיים;

"עובד סוציאלי לעניין סדרי דין" - עובד סוציאלי שמונה לפי חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955⁸;

"עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה)" - עובד סוציאלי שמונה לפי חוק הנוער;

"עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים)" - עובד סוציאלי שמונה לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים);

"תכנית טיפול" - תכנית לטיפול בילד שקבע הגורם המוסמך או הגוף המפעיל ובהתאם להוראות התע"ס;

"תע"ס" - הנחיות והוראות של המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים (תקנון לעבודה סוציאלית - תע"ס), כתוקפן מזמן לזמן, העומדות לעיון הציבור בלשכות לשירותים חברתיים ובלשכות המחוזיות של המשרד;

"השר" - שר הרווחה והשירותים החברתיים.

סימן ג': עקרונות יסוד

3. (א) זכותו הטבעית של ילד לגדול בבית הוריו, ואם הוצא ממנו - לחזור אליו, אלא זכויות הילד במקרים שבהם טובת הילד מחייבת שהוא יושם במשפחת אומנה, ובכפוף לכל דין.

ד ב ר י ה ס ב ר

או מי שגילם 21 שנים והם לומדים בחינוך מיוחד או שוהים באומנה פוסט-אשפוזית (ההגדרה "ילד" שבסעיף 2), וכן של ילדים כאמור שהם אנשים עם מוגבלות.

הצעת החוק מסדירה את ההשמה באומנה של ילדים, המוגדרים כמי שגילם עד 18 שנים, או מי שגילם עד 20 שנים והם לומדים במוסד חינוכי בהיקף משמעותי

⁶ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

⁷ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

⁸ ס"ח התשט"ו, עמ' 126.

(ב) ילד שנמצא באומנה או בתהליך השמדה באומנה זכאי למכלול הזכויות שזכאי להן כל ילד בישראל; בלי לגרוע מהוראות כל דין אחר, כל פעולה או החלטה בעניינו של ילד הנוגעת להשמתו באומנה תיעשה תוך הבטחת מכלול זכויותיו.

(א) בכל פעולה המתבצעת לגבי ילד לפי חוק זה או החלטה המתקבלת בעניינו תהא טובת הילד שיקול מכריע; בהתנגשות בין טובתו של ילד מסוים שעניינו נדון לבין טובתם של ילדים אחרים יינתן משקל ראוי לטובתו של הילד שעניינו נדון.

(ב) בקביעת טובת הילד לפי חוק זה יישקלו מכלול האינטרסים, הצרכים והזכויות של הילד, ובין השאר השיקולים המפורטים להלן:

- (1) שלומו הגופני והנפשי;
- (2) גילו וכשריו המתפתחים;
- (3) רצונו, רגשותיו, דעותיו ועמדתו בעניין הנדון;
- (4) ממד הזמן בחיי הילד;
- (5) מינו של הילד, מאפייניו ותכונותיו, וכן הרקע האתני, הדתי, התרבותי והלשוני שלו;
- (6) ההשפעה הצפויה של החלטה או פעולה לפי חוק זה על חייו בטווח הקצר ובטווח הארוך;
- (7) קשריו ויחסיו עם הוריו ועם אנשים משמעותיים אחרים בחייו, ושמירה על רציפות בקשרים אלו;
- (8) עמדת הוריו או אפוטרופסו ואנשים משמעותיים אחרים בחייו בעניין הנדון;
- (9) יכולת הוריו ויכולת כל אדם או מסגרת אחרים הנוגעים לעניין לענות על צרכי הילד;
- (10) הידע המקצועי הנוגע לעניין הנדון;
- (11) כל שיקול אחר הנוגע לקביעת טובת הילד.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), החלטה של גורם מוסמך בעניינו של ילד לפי חוק זה תהיה נמוקת ובכתב, ותתייחס ליישום עקרון טובת הילד לאור השיקולים המפורטים בסעיף קטן (ב).

מימוש זכויות ומתן שירותים לילד לפי חוק זה ייעשו תוך -

- (1) שמירה על כבוד הילד והגנה על פרטיותו;
- (2) שמירה על שוויון בין ילד בלתי צרכי הייחודיים של כל ילד;
- (3) הקפדה על יישום לוחות זמנים שנקבעו וצמצום עיכובים במתן שירותים, בקבלת החלטות או בביצוע פעולות ביחס לילד.

4. טובת הילד

5. עקרונות במימוש זכויות ובמתן שירותים

ד ב ר י ה ס ב ר

שהשמתו של ילד באומנה לא תגרע ממכלול הזכויות שהוא זכאי להן, כמו כל ילד בישראל (סעיף 3); עקרון טובת הילד והשיקולים שיש לשקלם בקביעת טובתו (סעיף 4). נוסף על כך, הצעת החוק קובעת עקרונות לעניין אופן

עוד קובעת הצעת החוק את עקרונות היסוד שלאורם יושמו ילדים במשפחות אומנה, ובהם: זכותו של הילד לחיות בבית הוריו בעדיפות ראשונה והוצאתו מביתו לשם השמדה באומנה רק אם טובתו מחייבת זאת; הקביעה

פרק ב': זכויות ילדים באומנה

6. (א) ילד באומנה זכאי, בין השאר, לזכויות לפי פרק זה לשם הבטחת יכולתו לחיות במסגרת משפחתית חלופית לבית הוריו המספקת לו את מכלול צרכיו, פועלת לשמירת טובתו ומיישמת את זכויותיו לפי חוק זה; בחירת משפחת האומנה עבור הילד תיעשה מתוך חתירה למימוש זכויות אלו.
- (ב) משפחת אומנה ומנחה אומנה יפעלו לקידום מיצוי זכויותיו של הילד על פי כל דין בתחומי חייו השונים.
7. זכותו של ילד לחיות בתנאים ובסביבה אשר יאפשרו לו, ככל הניתן, התפתחות אישית ומימוש היכולות והפוטנציאל שלו, לרבות התפתחות גופנית, נפשית, רגשית, שכלית וחברתית.
8. זכותו של ילד להיות מוגן מפני כל צורה של ניצול ופגיעה, לרבות פגיעה פיזית, נפשית, הזנחה והתעללות, וכן להיות מוגן מפני כל צורה של טיפול אכזרי, בלתי אנושי או משפיל ושל ענישה גופנית, נפשית או משפילה.
9. זכותו של ילד לדעת מיהם הוריו, להכיר את הוריו ואת בני משפחתו ולשמור על קשר אישי עמם.
10. זכותו של ילד שיעשה מאמץ מרבי למניעת העברתו ממשפחת אומנה אחת לאחרת או למסגרת השמה חוץ-ביתית אחרת.
11. (א) זכותו של ילד להביע את רצונו, רגשותיו, דעותיו ועמדתו ולהישמע בחופשיות בכל עניין הנוגע לו, לאחר שניתן לו מידע כאמור בסעיף 13, והכול בהתחשב בגילו, בכשריו המתפתחים ובצרכיו המיוחדים.
- (ב) זכותו של ילד שלרצונו, לרגשותיו, לדעותיו ולעמדה שגיבש בעניין הנדון יינתן משקל ראוי בהתחשב בגילו ובכשריו המתפתחים.
- (ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), הגורם המוסמך הן בעניינו של ילד רשאי שלא לשמוע אותו, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, אם שוכנע כי תיגרם לילד פגיעה ממשית מהבאת הנושא בפניו, העולה על הפגיעה שתיגרם מאי-הבאתה.
- (ד) נדרש הגורם המוסמך להחליט בעניינו של ילד, רשאי העומד בראשו שלא להביא בפני מי מן הצדדים או המוזמנים לדיון דברים שהביע הילד לגבי רצונו, רגשותיו, דעותיו ועמדתו, כפי שהביעם - כולם או חלקם - מנימוקים מיוחדים שיירשמו, אם שוכנע כי הפגיעה שתיגרם לילד אילו יובאו הדברים עולה על הפגיעה מאי-הבאתם.
12. (א) זכותו של ילד כי בחירת משפחת האומנה שבה יושם תיעשה תוך חתירה לשמירת רציפות ויציבות בקשריו הרגשיים, בחינוכו, ברקע האתני, הדתי, התרבותי והלשוני שלו ובמאפייניו הייחודיים האחרים.
- (ב) זכותו של ילד במסגרת ההשמה לזהות אישית ותרבותית, ובכלל זה שמירת שמו, שפתו, דתו ותרבותו.

ד ב ר י ה ס ב ר

שנקבעו בהצעת החוק (סעיף 5). פרק ב' להצעת החוק קובע את הזכויות שלהן זכאי ילד באומנה או ילד שהושם באומנה ואת החובות החלות על משפחת האומנה, והכול במטרה להבטיח כי המסגרת המשפחתית החלופית לבית

מימוש זכויותיו של ילד שהושם במשפחת אומנה, ובכלל זה החובה לשמור על כבודו ופרטיותו, להבטיח שוויון בין ילדים תוך הבטחת צרכיו הייחודיים של כל ילד, ולפעול ולקבל החלטות ללא עיכובים ובמסגרת לוחות הזמנים

13. הזכות למידע (א) זכותו של ילד לקבל, בעת ההשמה ובכל שלב של ההשמה וההשמה במשפחת אומנה, מידע על מצבו, צרכיו, הליכים שמתקיימים בעניינו, תכניות הנוגעות אליו, החלטות שנתקבלו לגביו, משפחת האומנה שבה הוא מושם, וכן על מנגנוני תלונה שהוא יכול לפנות אליהם ועל זכויותיו לפי חוק זה, והכול בהתחשב ביכולתו להבין מידע זה.
- (ב) מנחה אומנה או גורם מקצועי אחר הנוגע בדבר יהיה אחראי למסירת המידע לילד ויסביר לילד את המידע, בשפה המובנת לו ובהתחשב בגילו, בכשריו המתפתחים ובצרכיו המיוחדים.
- (ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יימסר המידע במלואו לילד שאינו מעוניין לקבלו, או אם הגורם האחראי למסירת המידע שוכנע, מנימוקים שיירשמו, כי במימוש זכותו למידע תיגרם לילד פגיעה העולה על הפגיעה שתיגרם לו מאי-מימושה.
14. הזכות לפרטיות זכותו של ילד לפרטיות ולשמירת צנעת חייו לפי כל דין, לרבות בכל הנוגע למידע על אודותיו, בכפוף למגבלות הדרושות לשם שמירה על טובתו או על טובתם של ילדים אחרים הנמצאים במשפחת האומנה.
15. הזכות לחינוך (א) זכותו של ילד כי בבחירת משפחת האומנה המתאימה עבורו יינתן משקל ראוי לאפשרות להגשים את זכותו לחינוך על פי כל דין באותה משפחה.
- (ב) זכותו של ילד שלא להיות מופלה במימוש זכותו לחינוך לפי כל דין בשל השמתו במשפחת אומנה, ובכלל זה לא להיות מופלה במוסד חינוך או ברשות מקומית בשל השמתו כאמור, לרבות בכל הנוגע לכל אחד מאלה:
- (1) רישומו למוסד חינוך, קבלתו למוסד חינוך או הרחקתו ממנו;
 - (2) תכנית לימודים;
 - (3) זכויות וחובות של התלמידים במוסד חינוך, לרבות כללי המשמעת במוסד והפעלתם.
- (ג) לעניין סעיף זה, "מוסד חינוך" – כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949.
16. הזכות לפנאי זכותו של ילד באומנה לפנאי ולמנוחה, בין השאר וככל שניתן באמצעות יצירת מגוון אפשרויות לילד להשתתף בפעילויות תרבות, ספורט ואמנות.
17. הזכות להגיש תלונה זכותו של ילד להגיש תלונה באופן חופשי בכל עניין הנוגע לו לפי חוק זה, בדרך אשר תואמת את כשריו המתפתחים ואת צרכיו המיוחדים, ותוך שמירה על פרטיותו.
18. זכויות ילד עם מוגבלות זכותו של ילד עם מוגבלות שנקבע כי טובתו מחייבת את השמתו באומנה, שמשפחת האומנה תספק לו את מכלול צרכיו ותדאג למימוש זכויותיו בהתחשב במוגבלותו ובהתאמות, אם יידרשו, ותוך חתירה לבחירת משפחת אומנה אשר תאפשר לו נגישות לשירותים התואמים את מוגבלותו, והכול ברוח עקרונות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.

ד ב ר י ה ס ב ר

שמייעת עמדתו ומתן משקל ראוי לה, בכפוף לסייגים הקבועים בהצעת החוק; הזכות לזוהות אישית ותרבותית ולרציפות תרבותית; הזכות למידע הנוגע אליו, ובכלל זה מידע בדבר הליכים והחלטות שהתקיימו בעניינו; הזכות לפרטיות; הזכות לחינוך, לרבות זכות למניעת הפליה בחינוך על רקע היותו בהשמה במשפחת אומנה; הזכות

הוריו שבה יימצא הילד מספקת לילד את צרכיו המיוחדים ופועלת לשמירת טובתו. הזכויות המוקנות לילד כאמור הן, בין היתר, אלה: הזכות לפרטיות; הזכות להגנה מפני כל צורה של ניצול ופגיעה; הזכות לקשר עם הוריו ובני משפחתו; הזכות ליציבות במסגרת השמה אחת, ככל הניתן; הזכות להשתתפות בהחלטות הנוגעות אליו, לרבות

⁹ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

19. ילד במשפחת אומנה זכאי לכל הזכויות, השירותים וההטבות שזכאי להם ילד שהוא תושב הרשות המקומית שבה מתגוררת משפחת האומנה שבה הושם, לרבות בכל הנוגע לשיוכו למוסדות חינוכיים ברשות המקומית האמורה ולפעילויות העשרה, פנאי ונופש בה ולשירותי בריאות, והכול בלי לגרוע מזכותו כאמור כלפי הרשות המקומית שבה מתגוררים הוריו בעת שהוא שוהה אצלם.

פרק ג': רישוי אומנה

20. המשרד או מי מטעמו יפעל לאיתור, לגיוס ולהכשרה של אומנים.
21. (א) השר יקים מאגר מידע ממוחשב ובו מידע בדבר בקשות למתן רישיון אומנה ורישיונות אומנה שניתנו, סוגיהם ותנאיהם, לרבות תוקף הרישיון או הרישיון הזמני, לפי העניין.
(ב) השר יקבע הוראות בדבר הנתונים על אודות מקבלי הרישיון שייכללו במאגר ובדבר ניהול המאגר, אבטחת המידע שבו ותנאים לעיון במידע ולמסירת מידע מהמאגר למפקחים ולגופים המפעילים.
22. השר ימנה, מבין עובדי משרדו, עובד שיהיה אחראי למערך רישוי האומנה ולמאגר המידע.
23. (א) אדם המעוניין לשמש אומן (בחוק זה - המבקש) יגיש לממונה על רישוי אומנה בקשה לקבלת רישיון אומנה לפי הוראות חוק זה.
(ב) השר יקבע הוראות לעניין בקשות לרישיון אומנה ולחידושו, לרבות הפרטים שייכללו והמסמכים והאישורים שיצורפו אליהן, וכן הוראות לעניין שינוי רישיון אומנה או ביטולו.
(ג) היה למבקש בן זוג המתגורר עמו, תוגש הבקשה גם על ידי בן הזוג, והוראות חוק זה החלות על המבקש יחולו על שני בני הזוג, יחד ולחוד.
24. (א) רישיון אומנה יינתן למבקש לאחר שעבר הכנה והכשרה לתפקיד, התקבלה בעניינו חוות דעת בדבר הערכת כשירות שנערכה לו המעידה על התאמתו לתפקיד והתקיימו בו תנאים אלו:
- (1) הוא תושב ישראל;
 - (2) מלאו לו 25 שנים וטרם מלאו לו 56 שנים;
 - (3) הוא יודע קרוא וכתוב ובעל השכלה של 10 שנים לפחות;
 - (4) אין לו, או לכל אדם המתגורר עמו, לקות נפשית, מגבלה או מחלה אשר יש בהם כדי לפגוע ביכולתו לשמש אומן או לפגוע בילד בצורה כלשהי;
 - (5) הוא וכל אדם המתגורר עמו אינם סובלים מהתמכרות לסמים או לאלכוהול;
 - (6) הוא בעל הכנסה קבועה, ואם מדובר בבני זוג, לפחות אחד מהם בעל הכנסה קבועה כאמור;
 - (7) יש לו מקום בביתו אשר יש בו כדי לאפשר את התפתחותו התקינה של ילד ואת מימוש זכויותיו לפי חוק זה;

ד ב ר י ה ס ב ר

הוריו בעת שהוא שוהה אצלם; הזכות להגיש תלונה בכל הנוגע לחיי היום-יום שלו; זכותו של ילד שהוא אדם עם מוגבלות שהושם באומנה שמשפחת האומנה תספק לו

לפנאי; הזכות לשירותים ולהטבות הניתנים לילד שהוא תושב הרשות שבה מתגוררת משפחת האומנה, בלי לגרוע מזכותו לשירותים והטבות מטעם הרשות שבה מתגוררים

(8) ילדו לא הוכרו קטין נזקק כמשמעותו בסעיף 2 לחוק הנוער;

(9) לא מונה לו אפוטרופוס.

(ב) נוסף על האמור בסעיף קטן (א), לא יינתן רישיון אומנה למבקש שהוא או כל אדם המתגורר עמו הורשעו בעבירת מין או בעבירת אלימות נגד קטין או בעבירה אחרת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הם ראויים לקבל רישיון אומנה, או שתלויים ועומדים נגדם הליכים בשל חשד לביצוע עבירה כאמור.

(ג) נוסף על האמור בסעיף קטן (א), לא יינתן רישיון אומנה למבקש שיש לו בן זוג המתגורר עמו אלא אם כן יינתן רישיון אומנה כאמור גם לבן זוגו.

(ד) הממונה על רישוי אומנה רשאי לסרב לתת רישיון אומנה, מנימוקים שימסור למבקש ולאחר שנתן לו הזדמנות לטעון טענותיו, אף אם מתקיימים בו התנאים המפורטים בסעיף קטן (א), אם מצא כי קיימות נסיבות שבשלהן אין הוא ראוי לשמש אומן.

רישיון אומנה חריג 25.

(א) התקיימו נסיבות מיוחדות הקשורות בטובת הילד המצדיקות מתן רישיון אומנה למבקש שלא מתקיימים בו תנאי מהתנאים לקבלת רישיון אומנה שבסעיף 24, או שלא התקיימה לגביו הוראה אחרת מהוראות חוק זה, רשאי הממונה על רישוי אומנה, בהמלצת המפקח הארצי על האומנה, לתת למבקש רישיון אומנה חריג, ורשאי הוא לקבוע בו תנאים ולהתנות את תוקפו.

(ב) לבקשה לרישיון אומנה חריג כאמור בסעיף קטן (א) תצורף חוות דעת לפי סעיף 26 של מנחה אומנה בדבר התאמתו של המבקש לשמש אומן בהתחשב בנסיבות המיוחדות.

(ג) לא יינתן רישיון אומנה חריג למבקש שלא התקיים בו תנאי מהתנאים שבפסקאות (4), (5), (6), (8) ו-(9) של סעיף 24(א) או שהתקיים בו תנאי מהתנאים שבסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) של הסעיף האמור.

הערכת כשירות לשמש כאומן 26.

(א) מנחה אומנה יעריך את כשירותו של המבקש לשמש אומן.

(ב) מנחה אומנה ייתן חוות דעת בכתב, על פי ממצאי הערכת הכשירות, שבה יקבע את התאמת המבקש לשמש אומן ואת סוג האומנה שבה הוא מתאים לשמש אומן.

(ג) חוות הדעת תועבר למפקח לשם בדיקתה ומתן המלצה בדבר מתן הרישיון לממונה על רישוי אומנה.

(ד) המלצת המפקח תועבר לממונה על רישוי אומנה, והוא יחליט בדבר מתן רישיון האומנה, תנאיו ותוקפו ויודיע על החלטתו למבקש בתוך 30 ימים מיום הגשת הבקשה.

הודעה על שינוי 27.

(א) האומן יודיע לממונה על רישוי אומנה על כל שינוי שחל בנסיבות חייו או על כל פרט אחר שיש בו כדי להשפיע על רישיון האומנה שניתן לו, לרבות פרטים המהווים תנאי לקבלת רישיון לפי חוק זה.

(ב) הודיע האומן על שינוי כאמור בסעיף קטן (א), יבדוק הממונה על רישוי האומנה את המידע ואת הצורך לערוך עיון מחודש ברישיון, בהתאם לחוות דעתו של מנחה האומנה.

ד ב ר י ה ס ב ר

מטעמו לאתר, לגייס ולהכשיר אומנים (סעיף 20). מוצע להסמיך את שר הרווחה והשירותים החברתיים למנות ממונה על רישוי אומנה ומאגר מידע, וכן להקים מאגר מידע ובו מידע לעניין בקשות לקבלת רישיון אומנה

את כל צרכיו ותממש את זכויותיו בהתאם למוגבלותו. בפרק ג' להצעת החוק מוצע לקבוע את אחריות משרד הרווחה והשירותים החברתיים או מי שפועל

28. (א) רישיון אומנה תקף לשלוש שנים, אלא אם כן נקבע בו פרק זמן קצר יותר. תוקף רישיון אומנה, בקשה לחידושו ורישיון אומנה זמני
- (ב) אומן או מי שבידו רישיון אומנה תקף המעוניין בכך, יגיש בקשה לחידוש הרישיון לא יאוחר משישה חודשים לפי תום תוקפו; לבקשה תצורף חוות דעת של מנחה אומנה לעניין קיום התנאים לחידוש רישיון האומנה כאמור בסעיף 29.
- (ג) לא הסתיימו הליכי חידוש רישיון האומנה לפני תום תקופת הרישיון, ומנחה האומנה תמך בחוות דעתו בחידוש הרישיון כאמור, יינתן לאומן רישיון אומנה זמני אשר תוקפו לא יעלה על שישה חודשים.
29. הוגשה בקשה לחידוש רישיון אומנה כאמור בסעיף 28(ב), יחודש רישיון האומנה בדרך שבה ניתן אם התקיימו כל אלה:
- (1) לא התקיימו נסיבות אשר היו שוללות, לפי סעיף 24(א) עד (ד), מתן רישיון לאומן במועד חידושו;
- (2) אם הושם אצל המבקש ילד, התקיימו כל אלה:
- (א) הוכח כי המבקש פועל בדרך קבע להבטיח את שלום הילד שהושם אצלו, את רווחתו ואת התפתחותו;
- (ב) המבקש הביע את רצונו להמשיך ולשמש אומן לילד שהושם אצלו ונתן את התחייבותו לכך;
- (ג) מנחה האומנה שמע את הילד שהושם אצל האומן, לעניין השמתו במשפחת האומנה;
- (3) המבקש עמד בהכשרות ובהדרכות שנקבעו לו כאמור בסעיף 47(ג);
- (4) המבקש שיתף פעולה עם המשרד והגוף המפעיל או עם מי מטעמם בכל תקופת הרישיון.
30. (א) הודיע אומן על שינוי שיש בו כדי להשפיע על רישיון האומנה שבידו כאמור בסעיף 27, או התקבל מידע כאמור אצל הממונה על רישוי האומנה, יבחן הממונה אם יש לבטל את רישיון האומנה, ורשאי הוא להורות כי תיערך הערכת כשירות מחודשת לאומן על ידי מנחה אומנה.
- (ב) מצא הממונה על רישוי אומנה כי מתקיימות נסיבות המצדיקות את ביטול הרישיון, יבטלו, לאחר שנתן לאומן הזדמנות לטעון את טענותיו, ויודיע לאומן על החלטתו ועל האפשרות לערור עליה לפני ועדת ערר לפי סעיף 67.
- (ג) הממונה על רישוי האומנה רשאי להורות בנוהל על דרכי ביטול רישיון וכללים בדבר חידוש רישיון שבוטל.

פרק ד': השמה וסיום אומנה

סימן א': תהליך ההשמה

31. (א) השמת ילד תיעשה בהחלטה של הגורם המוסמך; החלטה כאמור של גורם מוסמך תהליך ההשמה שאינו בית משפט או ועדת אבחון טעונה אישור בית משפט או הסכמת הורי הילד.

ד ב ר י ה ס ב ר

ובכלל זה קבלת חוות דעת בעניינו של המבקש המעריכה את כשירות לשמש אומן ומעידה על התאמתו לתפקיד (סעיפים 23, 24 ו-26). כהשלמה להסדר זה מוצע לאפשר לממונה על רישוי אומנה לקבל מידע מהמרשם הפלילי

ורישיונות האומנה שניתנו שישמש לצורכי השמתם של ילדים במשפחות אומנה (סעיפים 20 עד 22).

מוצע לקבוע את החובה לקבל רישיון אומנה כתנאי להשמת ילד במשפחת אומנה ואת התנאים למתן רישיון,

(ב) תהליך ההשמה יימשך כל עוד הילד הוא בגדר ילד כהגדרתו בחוק זה ונמצא במשפחת אומנה, וטרם ניתן לגביו אחד מאלה:

(1) החלטת הגורם המוסמך על החזרתו לבית הוריו;

(2) החלטת הגורם המוסמך על העברתו למסגרת חוץ-ביתית שלא באומנה;

(3) צו לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.

(ג) בית משפט או ועדת תכנון טיפול ישקלו את האפשרות לפתוח בהליכי אימוץ לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981, אם לאחר שקילת זכותו של ילד לפי סעיף 3(א) לגדול בבית הוריו, ואם הוצא ממנו - לחזור אליו, נראה כי לא ניתן להחזירו לביתו על אף מאמצים סבירים שנעשו לשם כך.

(ד) (1) הסכמת הורי ילד להשמתו, ככל שניתנה, תינתן בכתב.

(2) ניתנה הסכמת הורי ילד להשמתו, והודיעו ההורים בכתב על חזרתם מהסכמתם, תעמוד השמתו של הילד בתוקפה למשך 30 ימים לכל המאוחר ממועד ההודעה, ועניינו של הילד יובא להחלטת הגורם המוסמך בתוך התקופה האמורה.

(ה) אין בהוראת סעיף זה כדי לגרוע מהוראות לעניין אומנה לגבי מי שאינו ילד.

32. בחירת משפחת אומנה

בחירת משפחת אומנה עבור ילד תיעשה תוך חתירה למציאת מסגרת האומנה המתאימה ביותר לצרכיו המיוחדים, ותוך שמירה על זכויותיו לפי פרק ב' ועל העקרונות שלהלן, ובלבד שהדבר עולה בקנה אחד עם טובתו:

(1) ההשמה תהיה, ככל שניתן, בקרב קרובי משפחתו;

(2) אם מתקיים צורך בהשמה של ילד ושל אחיו, תיבחר ככל הניתן מסגרת השמה אשר תוכל לקלוט את כל האחים יחדיו ותמנע את הצורך בהפרדתם;

(3) משפחת האומנה תהיה ככל הניתן בקרבה גיאוגרפית להוריו של הילד או לבני משפחה שיש לו עמם קשרים משמעותיים;

(4) ההשמה של ילד שטרם מלאו לו 3 שנים תהיה, ככל הניתן, אצל אומן שהפרש הגילים בינו ובין הילד אינו עולה על 48 שנים.

33. מעמד ההורים, השתתפות וקבלת מידע

(א) אחריותו, חובתו וזכותו של הורה שילדו הושם באומנה לקיים קשר אישי עמו, בכפוף לתכנית הטיפול שנקבעה לילד ולהחלטת בית המשפט.

(ב) כל פעולה או החלטה בנוגע להשמת ילד ובנוגע לילד באומנה ייעשו מתוך הכרה באחריותם, בחובותיהם ובזכויותיהם של ההורים כלפי ילדם ובשותפות אתם, ככל הניתן; להוריו של ילד כאמור יש זכות להביע את דעתם בתהליכי תכנון והחלטה לגבי ילדם, וינתן משקל ראוי לדעתם.

(ג) (1) להוריו של ילד שהושם באומנה הזכות לקבל מידע לגבי ילדם בנוגע לכל אלה:

(א) תהליכי התכנון וההחלטה הנוגעים להשמת ילדם באומנה, ובכלל זה

השיקולים שביסודם וזכויותיהם הנוגעות להליכים אלו;

(ב) פרטים על משפחת האומנה שבה הושם ילדם;

ד ב ר י ה ס ב ר

מיוחדות הנוגעות לטובת הילד (סעיף 25), וכן הוראות דבר חידוש רישיון אומנה (סעיף 29) וביטולו (סעיף 30).

על מבקש רישיון אומנה (סעיף 79), וכן מוצע להסמיך את הממונה על רישוי אומנה לתת רישיון אומנה חריג אף אם לא מתקיים תנאי מהתנאים לקבלת רישיון בנסיבות

- (ג) מצבו של ילדם באומנה, ובכלל זה מידע הנוגע למצבו הנפשי והגופני, הישגיו הלימודיים, תפקודו, התנהגותו והתפתחותו.
- (2) מידע כאמור בפסקה (1) יימסר להורים בשפתם ובצורה המובנת להם על ידי הגורם המוסמך או מנחה אומנה, לפי העניין.
- (3) בלי לגרוע מהוראות פסקאות (1) ו-(2), יימסר להורים מידע בכתב כאמור בסעיף קטן (ה)(1)(ב) עד (ד).
- (4) לא יועבר מידע כאמור בסעיף קטן זה להורים אם יש חשש ממשי שמסירת המידע עלולה לגרום לילד פגיעה נפשית, רגשית או גופנית, או אם נקבע סייג להעברת המידע בהוראות כל דין או בהחלטת בית משפט, לרבות לעניין אומנה חסויה כאמור בסעיף 34.
- (ד) השמת ילד תיעשה מתוך חתיחה, ככל הניתן ובזמן סביר, להשגת ההסכמה של הוריו להוצאתו מהבית, להשמתו במשפחת האומנה ולתכנית הטיפול שהוכנה עבורו.
- (ה) (1) הושם הילד במשפחת אומנה בהסכמת הוריו, ייערך, ככל הניתן ובזמן סביר, הסכם בין ההורים למחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית שבה מתגוררים ההורים, ובו יפורטו, בין השאר, כל אלה:
- (א) עיקרי תכנית הטיפול;
- (ב) מידע בדבר האחריות, החובות והסמכויות של משפחת האומנה, הגוף המפעיל והמפקח כלפי הילד כמפורט בסעיף 42;
- (ג) הגבלות שחלות על סמכויות ההורים בעת שהילד שוהה אצלם;
- (ד) פירוט החובות והזכויות של ההורים כלפי המחלקה לשירותים חברתיים והגוף המפעיל, ובכלל זה לעניין התשלומים עבור שהותו של הילד במשפחת האומנה והטיפול בו;
- (ה) התאמות הנדרשות לצרכים המיוחדים של הילד, שיוסכמו בשיתוף כל הצדדים להסכם.
- (2) הוארכה בהסכמת ההורים תקופת ההשמה לפי תכנית טיפול, יוארך תוקפו של ההסכם; חלו שינויים מהותיים במשפחת האומנה או בתכנית טיפול, יותאם ההסכם לשינויים האמורים בהתימת הצדדים להסכם.
- (3) הסכם עם הורי הילד כאמור בפסקה (1) ייערך, ככל הניתן, גם כאשר ההחלטה על השמת הילד היתה באישור בית המשפט או ועדת אבחון וללא הסכמת הוריו.
- (ו) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מאחריות ההורים, מחובותיהם, מזכויותיהם ומסמכויותיהם כלפי ילדם לפי הוראות כל דין.
34. (א) אומנה חסויה היא אומנה אשר מיוקמה הגיאוגרפי או פרטים מזהים אחרים הנוגעים אומנה חסויה לה חסויים מפני הורי הילד המושם בה או מפני גורמים אחרים שקבע הגורם המוסמך.

ד ב ר י ה ס ב ר

- פרק ד' מסדיר את תהליך ההשמה במשפחת אומנה. תחילת התהליך בהחלטת הגורם המוסמך להחליט על השמת הילד במשפחת אומנה וסיומו בעת שהילד חול להיות בגדר "ילד" או שניתנה החלטה על השבתו לבית הוריו, על העברתו למסגרת השמה חוץ-ביתית אחרת או
- שניתן לגביו צו לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (סעיף 31).
- מוצע לקבוע עקרונות לעניין אופן בחירת משפחת האומנה, ובין השאר מתן קדימות להשמה באומנה אצל

(ב) קביעת חסיון משפחת האומנה והאנשים שמפניהם תהיה חסויה תיעשה על ידי בית משפט, על ידי עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) לפי סעיף 11 לחוק הנוער או על ידי עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים), לפי סעיף 16 לחוק הסעד (טיפול במפגרים).

(ג) על השמה באומנה חסויה יחולו הוראות חוק זה, בשינויים המחויבים מתוקף היותה חסויה ומהוראות בית המשפט.

(ד) הגורמים הפועלים והמחליטים בהתאם לחוק זה ייתנו את דעתם להיות ההשמה חסויה בפעולותיהם ובהחלטותיהם, וינקטו את כל הפעולות הנדרשות לשם שמירת חסויה, לרבות יידוע גורמים נוספים על חסיון ההשמה, אם הדבר נדרש.

35. הוראות סעיפים 31 ו-33 לעניין הורי הילד -

אפטרופוסות

(1) יחולו על אפטרופוס שמינה בית משפט שלא לפי הוראות חוק זה;

(2) לא יחולו לגבי הורה שאפטרופוסותו נשללה, ולגבי הורה שאפטרופוסותו הוגבלה - יחולו לגביו בהתאם למידה שבה הוגבלה אפטרופוסותו, והכול אם לא נקבע אחרת בתכנית טיפול או בהחלטת בית משפט.

סימן ב': תכנית טיפול, איתור משפחת אומנה וליווי אישי

36. (א) קבע גורם מוסמך כי ילד יושם במשפחת אומנה, תוכן עבור הילד תכנית טיפול כללית ובה פירוט בכתב לגבי כל אלה:

תכנית טיפול

(1) מטרת תכנית הטיפול;

(2) סוג האומנה המתאימה לילד ומאפייניה, לרבות הצורך באומנה חסויה, והאם נדרש לילד חינוך מיוחד;

(3) משכה הצפוי של האומנה;

(4) מאפייני הקשר של הילד עם הוריו ומשפחתו, דרכיו ותדירותו, לרבות האמצעים שיש לנקוט על מנת לסייע להורים ביצירת תנאים שיאפשרו את שמירת הקשר הרציף עם ילדם ואת חזרת ילדם לביתם, והכול בהתאם למטרות תכנית הטיפול;

(5) קביעת הגורמים האחראים לביצוע כל אחת מן הפעולות שיש לבצע כחלק מתכנית הטיפול ודרכי התיאום ביניהם;

(6) מועדים לביצוע מעקב תקופתי;

(7) אופן ההכנה והליווי של הילד והוריו לקראת ההשמה במסגרת האומנה, לרבות דרכים לביצועם.

(ב) בקביעת תכנית טיפול יובאו בחשבון מצבו הסוציאלי, החינוכי, הרפואי, הפסיכולוגי, ההתפתחותי-תפקודי והקוגניטיבי של הילד, וכן רצונותיו בנוגע לתכנית הטיפול בעניינו בתחומים השונים.

ד ב ר י ה ס ב ר

ילדם המושם באומנה, לקבלת מידע עליו, להבעת עמדה בתהליכי ההשמה ומתן משקל ראוי לדעתם; מוצע גם לחתור לחתימת הסכם עם ההורים (סעיף 33).

קרובי משפחה, עם אחיו של הילד (אם גם אחיו זקוקים להשמה במשפחת אומנה) ובקרבה למגורי הוריו (סעיף 32). מוצע לקבוע את זכותם של ההורים לקשר אישי עם

(ג) (1) בתוך שלושה חודשים מיום הגעת הילד למשפחת האומנה, על מנחה האומנה לבצע הערכה ראשונית של מצב הילד, יכולותיו וצרכיו המיוחדים ולקבוע דרכי יישום של תכנית הטיפול המפורטת לילד, בהתבסס על עיקרי תכנית הטיפול הכללית; דרכי היישום יכללו את השירותים והפעולות שיש לנקוט ביחס לילד או ליתן לו, בין היתר בשים לב לשינויים הצפויים בצרכיו בתקופה זו, ולאור ההיכרות של משפחת האומנה עם הילד.

(2) תכנית טיפול מפורטת, לרבות פירוט דרכי היישום כאמור בפסקה (1), תימסר על ידי הגוף המפעיל למפקח ולמנחה המחלקה לשירותים חברתיים לא יאוחר משישה חודשים מיום הגעת הילד למשפחת האומנה.

(3) הגוף המפעיל יבדוק את תכנית הטיפול המפורטת, ידון בה ויציע עדכונים הנדרשים בה אחת לשנה לפחות ממועד ההשמה במשפחת האומנה, ולגבי ילד שטרם מלאו לו שש שנים – אחת לשישה חודשים לפחות, וכן במצבי משבר; כמו כן ימסור הגוף המפעיל, במסגרת המעקב כאמור, דיווחים לגורם המוסמך על ביצוע תכנית הטיפול וההצעות לעדכונים בה לשם החלטתו.

37. (א) עם העברת תכנית טיפול כללית לגוף המפעיל, ימנה מנהל הגוף המפעיל מנחה אומנה לילד ויעביר למחלקה לשירותים חברתיים שבה מתגוררים הורי הילד הודעה על מינוי מנחה האומנה, זהותו ופרטי ההתקשרות עמו.

(ב) מנהל הגוף המפעיל יגיש למפקח את המלצתו לעניין משפחות האומנה המתאימות ביותר לצרכיו המיוחדים של הילד, שהביעו את נכונותן לקלוט את הילד או לשמש משפחת אומנה לילד, בהתחשב במכלול התנאים והזכויות הקבועים בחוק זה.

(ג) לאחר קבלת ההמלצה של הגוף המפעיל, יחליט המפקח על האומנה בדבר משפחת האומנה שבה יושם הילד, והגוף המפעיל יפעל לביצוע ההשמה.

38. (א) קבע הגורם המוסמך כי טובתו של הילד מחייבת את השמתו במשפחת אומנה לפי חוק זה, יינקטו מאמצים סבירים לאיתור קרובי משפחתו שבאפשרותם לשמש אומנים עבורו; לעניין זה, "קרוב משפחה" – אח, אחות, סב, סבתא, דוד או דודה שהם בגירים.

(ב) נמצא קרוב משפחה כאמור בסעיף קטן (א) שמבקש לגדל את הילד בביתו ומתאים לשמש אומן לפי הוראות סעיפים 23 עד 26, בשינויים האמורים בסעיף קטן (ג), והגורם המוסמך קבע כי טובת הילד להתגורר בבית קרוב המשפחה, ישמש קרוב המשפחה אומן לילד, ומשפחתו – משפחת אומנה (בחוק זה – אומנת קרובים).

(ג) על קרוב המשפחה ועל אומנת הקרובים יחולו כל ההוראות החלות על אומן ועל משפחת אומנה לפי חוק זה, אולם –

(1) המפקח הארצי על האומנה רשאי לאשר השמת ילד באומנת קרובים אף אם מספר הילדים שיהיו אצל האומן לאחר ההשמה יעלה על חמישה;

(2) הממונה על רישוי אומנה רשאי, לפי המלצת המפקח הארצי על האומנה, לאשר השמת ילד באומנת קרובים גם אם לא התקיימו התנאים שבפסקאות (2), (3), (6) ו-(7) שבסעיף 24(א).

ד ב ר י ה ס ב ר

אפטרופוס על הילד, בסייגים הקבועים בהצעת החוק (סעיף 35). נוסף על כך מוצע לקבוע את הסייגים החלים על אומנה חסויה, שהיא אומנה שמיקומה הגיאוגרפי או

מוצע כי ההוראות הנוגעות להורים לעניין משקלה של הסכמתם לעצם ההשמה במשפחת אומנה ולעניין השתתפותם בתהליך ההשמה יחולו בהתאמה גם על

39. (א) מנחה האומנה שמונה לילד לפי סעיף 37(א) ישמש המלווה האישי של הילד ואיש הקשר הקבוע שלו בתקופת השמתו באומנה, לרבות בעת מעבר בין משפחות אומנה; ככל הניתן יתקיים רצף טיפולי בליווי האישי.

(ב) מנחה אומנה -

(1) ייפגש עם הילד סמוך ככל הניתן למועד מינויו, יסביר לו את תפקידיו כמנחה אומנה ויידע אותו בדבר הדרכים שבהן ניתן ליצור עמו קשר, וכן מיהם הגורמים הנוספים שאליהם יוכל הילד לפנות אם מתעוררת בעיה הקשורה בהשמתו במשפחת אומנה, לרבות זכותו להתלונן בכל עת ודרכי הגשת תלונה; המידע כאמור יימסר לילד בעל פה ובכתב, בשפה ובאופן המובנים לו, ובדרך המתאימה לכשריו המתפתחים ולצרכיו המיוחדים, אם ישנם;

(2) יקיים קשר אישי ורציף עם הילד כל תקופת השמתו באומנה ויעקוב אחר מצבו של הילד בכל תקופת שהותו במשפחת האומנה; למטרה זו יקיים מנחה האומנה, בין השאר, מפגשים אישיים עם הילד בהתאם לתוכנית הטיפול של הילד ולמצבו, ולכל הפחות אחת לחודש; תוכן המפגשים יתועד בכתב;

(3) יהיה אחראי ליישום תכנית הטיפול של הילד, ישמע את הילד בכל שלב של החלטה לעניין תכנית הטיפול או לצורך הליך הערכת כשירות או חוות דעת לעניין האומן ויכין דיווח במסגרת המעקב התקופתי בעניינו של הילד;

(4) יקיים קשר עם העובד הסוציאלי המטפל בהוריו של הילד, בין השאר לשם הבטחת הקשר בין הילד להוריו;

(5) ילווה את משפחת האומנה וידריך אותה בכל הנוגע להשמת הילד;

(6) יקיים קשר עם מוסד החינוך שבו לומד הילד.

(ג) נודע למנחה האומנה כי הילד מעוניין לסיים את השמתו במשפחת האומנה שבה הושם או סבר כי יש מקום לבחון מחדש את תכנית הטיפול של הילד נוסף על הבחינה הנעשית במעקב התקופתי כאמור בסעיף 36, יודיע על כך בהקדם האפשרי למפקח הארצי על האומנה ולמחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית שבה מתגוררים הורי הילד כדי להביא את העניין בפני הגורם המוסמך.

סימן ג': סיום אומנה

40. אומנים המעוניינים לסיים אומנה לילד שאותו הם אומנים, יימסרו למנחה האומנה הודעה בכתב על רצונם בכך ועל הנימוקים לכך בהקדם האפשרי, ולפחות שלושה חודשים לפני סיום האומנה; מנחה האומנה יידע את המחלקה לשירותים חברתיים במקום מגורי הורי הילד, ועניינו של הילד יובא לדיון בפני הגורם המוסמך.

סיום אומנה
לבקשת משפחת
האומנה

ד ב ר י ה ס ב ר

הנושאים שתכלול התכנית ואת ההיבטים הנוגעים לילד שיובאו בחשבון בקביעת תכנית הטיפול כאמור (סעיף 36(א) ו-ב)). בהמשך לתכנית הטיפול הכללית ובהתאם לה יתקבע לילד גם תכנית טיפול מפורטת, והיא תחזור ותיבחן במועדים המצויינים בהצעת החוק (סעיף 36(ג)). מוצע לקבוע תהליך לאיתור משפחת האומנה המתאימה לילד מקרב בעלי רישיון אומנה (סעיף 37). בהמשך לעקרונות

פרטים מזהים אחרים הנוגעים אליה חסויים מפני הורי הילד המושם בה או מפני גורמים אחרים שנקבעו על ידי הגורם המוסמך להחליט על השמתו של הילד באומנה, את אופן קביעת החיסיון האמור והוראות הנוגעות לכך (סעיף 34).

מוצע לקבוע כי לגבי ילד שהגורם המוסמך החליט על השמתו באומנה תוכן תכנית טיפול כללית, וכן לקבוע את

41. (א) התקיימו נסיבות המחייבות את סיום האומנה בדחיפות, יביא מנהל הגוף המפעיל את העניין בפני המפקח ויידע את המחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית שבה מתגוררים הורי הילד, ואם הילד הוצא בצו מבית הוריו - גם את העובד הסוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) או העובד הסוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים), לפי העניין, ויפעל, בשיתוף עם מנחה האומנה והמחלקה לשירותים חברתיים, למציאת מסגרת השמה זמנית או קבועה לילד ההולמת ככל האפשר את תכנית הטיפול בעניינו; המחלקה לשירותים חברתיים תדאג להביא את עניינו של הילד בפני הגורם המוסמך ללא דיחוי.
- (ב) אין באמור בפרק זה כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות בידי עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) הפועל לפי סעיף 11 לחוק הנוער ולעובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים) הפועל לפי סעיף 16 לחוק הסעד (טיפול במפגרים) ומהסמכויות הנתונות לעובד סוציאלי כמשמעותו בחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981, הפועל לפי סעיף 12(ג) לחוק האמור.

פרק ה': מעמד האומן

42. (א) לאומן תהיה אחריות לטפל בילד, להשיג עליו ולדאוג לצרכיו ולהתפתחותו בדרך שהורה מסור היה נוהג בנסיבות העניין, בהתאם להוראות חוק זה וההסכם כאמור בסעיף 47 ובהתאם לתכנית הטיפול של הילד.
- (ב) בכל עניין ינהג האומן לטובת הילד.
- (ג) לאומן תהיה סמכות בלעדית לאשר פעולות של הילד ולייצגו בכל עניין הקשור בחיי היום-יום שלו, לרבות בעניינים המפורטים בתוספת הראשונה, אלא אם כן הוגבלה סמכותו בהתאם להוראות סעיף 44.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), בעת שהותו של ילד שהושם באומנה אצל הוריו, יהיו הוריו מוסמכים לאשר פעולות שיבצע ולייצגו בעניינים הכרוכים בטיפול היומיומי השוטף שלהם בו הנדרשים במהלך שהותו עמם.
- (ה) בעניינים המפורטים בפרטים (2) עד (5) בתוספת הראשונה, ובכל עניין אחר אשר פורט בהסכם עם האומן כאמור בסעיף 47, תחול על האומן החובה ליידע את הורי הילד, ישירות או באמצעות מנחה האומנה, זמן סביר מראש על תכניותיו בקשר לילד ועל כוונתו לאשר פעולה של הילד או לייצגו.
- (ו) הודיע הורה לאומן על התנגדותו להפעלת אחת מן הסמכויות המנויות בתוספת הראשונה בידי האומן או על התנגדותו להפעלתה באופן מסוים, והם לא הגיעו לידי הסכמה, יודיע האומן על כך למנחה האומנה, וזה יפעל בהקדם האפשרי להבאת הצדדים לידי הסכמה; לא הגיעו הצדדים לידי הסכמה, יחליט מנחה האומנה בעניין; לא קיבל מי מהצדדים את הכרעת מנחה האומנה, רשאי הוא לבקש להביא את העניין לדיון דחוף בפני המפקח.
- (ז) אומן לא יהיה מוסמך לאשר פעולות של הילד או לייצגו בעניינים המפורטים בתוספת השנייה ובעניינים נוספים שנקבעו על ידי הגורם המוסמך.

ד ב ר י ה ס ב ר

קרובים יחולו הוראות החוק לעניין אומנה, בכפוף לסייגים המפורטים בהצעת החוק (סעיף 38). מוצע לקבוע בפירוט את תפקידיו של מנחה אומנה שמונה לילד, שאחראי, בין

לעניין בחירת משפחת האומנה המתאימה לילד, מוצע לקבוע עדיפות להשמת הילד אצל אחד מבני משפחתו - הליך המכונה "אומנת קרובים" - ולקבוע כי על אומנת

(ח) על אף האמור בסעיף זה, לאומן שהוסמך כאפוטרופוס לילד יהיו האחריות, החובות והזכויות ככל אפוטרופוס, בכפוף לעניינים ולהגבלות שנקבעו בצו המינוי או בהחלטת בית משפט, אם נקבעו.

(ט) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ג), האמור בסעיפים קטנים (ה) ו-(ו) לא יחול על אומנה חסויה כמשמעותה בסעיף 34 אם לדעת מנחה האומנה יש חשש שהפעולות שיש לנקוט לפי הסעיפים הקטנים האמורים עלולות לפגוע בחסיונה של משפחת האומנה.

(י) השר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לשנות בצו את התוספת הראשונה ואת התוספת השנייה.

43. מעמד האומנים בדיונים ובהליכים (א) אומן לילד רשאי להשתתף בכל דיון בעניינו של הילד, בפני כל גורם אשר הוריו של הילד זכאים להשתתף בו, לרבות ועדה או בית משפט, והוא יהיה זכאי להביע את עמדתו בדיון וייתן משקל ראוי לדעתו; ואולם, העומד בראש הגורם המוסמך רשאי לקבוע כי האומן ישתתף רק בחלק מהדיון בפניו או יביע את תחושותיו, דעתו ועמדתו בפניו בלי להשתתף בדיוניו אם שוכנע כי בשל השתתפות האומן בדיונים, כולם או חלקם, תיפגע טובת הילד; מימוש זכותו של האומן תיעשה תוך שמירה על זכותם של הילד ושל הוריו לפרטיות.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותם של הורי הילד להשתתף ולהביע את דעתם בדיונים כאמור בסעיף קטן (א).

44. הגבלת סמכויותיו של אומן (א) סמכויותיו של אומן יכול שיוגבלו בכל אחד מאלה:
(1) בהוראות הסכם עם האומן כאמור בסעיף 47;
(2) בצו שיפוטי שניתן בעניין זה;
(3) בהחלטת הגורם המוסמך.

(ב) הגבלה כאמור בסעיף קטן (א) יכול שתוטל על אומן בכל שלב, לרבות עובר לחתימת ההסכם שבינו לבין המשרד לעניין האומנה או במהלך תפקודו כאומן.

45. שיתוף בין אומנים היו האומנים בני זוג, חובתם לפעול מתוך הסכמה בכל עניין אשר בתחום אחריותם וסמכותם כאומנים; הסכמתו של אחד מהם לפעולתו של רעהו יכולה להינתן מראש או למפרע, בפירוש או מכללא, לעניין מסוים או באופן כללי, וחוקה על אומן שהסכים לפעולת רעהו כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר; בעניין שאינו טובל דיחוי רשאי כל אחד מן האומנים לפעול על דעת עצמו.

46. תשלומים לאומן (א) אומן יקבל מהמשרד תשלומים עבור הוצאות שיאפשרו לו לספק את צרכי הילד, לרבות צרכיו המיוחדים, בהתאם לתכנית הטיפול.

(ב) השר יקבע את סוגי ההוצאות ותנאים וכללים לתשלום, את גובה התשלומים ומנגנון לעדכון סכומיהם, וכן יקבע כללים ומועדים לעניין ביצוע התשלומים.

(ג) לא יקבל אומן כספים מכל מקור אחר פרט לאמור בסעיף קטן (א) לשם מימון החזקתו של הילד.

(ד) לא יהיה אומן אפוטרופוס לרכושו של הילד ולא יהיה זכאי לקבל בעד הילד גמלאות מכל סוג או כספים אחרים המגיעים בעד הילד.

ד ב ר י ה ס ב ר

או לבקשתה (סעיף 40). וכן הוראות לעניין סיום אומנה בנסיבות המחייבות את הוצאת הילד ממשפחת האומנה בדחיפות (סעיף 41).

היתה, לליווי אישי של הילד, וכן ישמש איש הקשר הקבוע של הילד בתקופת השמתו באומנה (סעיף 39). מוצע לקבוע הוראות לעניין אופן סיום אומנה ביוזמת משפחת האומנה

47. (א) אומן שקיבל רישיון אומנה ושהוחלט בהתאם להוראות חוק זה כי הוא ישמש אומן ילד מסוים, יחתום עם המשרד או עם מי מטעמו על הסכם אומנה לעניין אותו ילד (בפרק זה – ההסכם).

(ב) לא יושם ילד באומנה בטרם ייחתם הסכם עם האומן המיועד, למעט באומנת חירום ולתקופה שלא תעלה על 14 ימים.

(ג) בהסכם תיקבע אחריות האומן בהתאם לתכנית הטיפול ולהוראות חוק זה; ההסכם יכולול בין השאר את התחייבות האומן להשתתף בהכשרות ובהדרכות במהלך האומנה, להישמע לפיקוח ולשתף פעולה עם מנחה האומנה ועם הגוף המפעיל.

(ד) ההסכם יהיה לתקופת ההשמה ובהתאם לתוכנית הטיפול של הילד, ויבוטל או יחודש לפי הצורך ובהתאם לתכנית הטיפול שתיקבע.

(ה) הסכם עם אומנים שהם בני זוג ייחתם עם שני בני הזוג, וחבותם לפי ההסכם תהיה יחד ולחוד.

48. (א) אומן יקבל ממנחה האומנה, בטרם השמת ילד אצלו באומנה, מידע כלהלן: מידע וסודיות לאומן ולבני משפחתו

(1) מידע הנדרש לשם קיום אחריותו וחובתו לטפל בילד ולשמור על טובתו;

(2) מידע על אודות המשפחה הביולוגית של הילד שנדרש לשם שמירת שלומם וביטחונם של האומן ובני משפחתו;

(3) מידע בדבר חובותיו, זכויותיו ואחריותו.

(ב) אומן זכאי לקבל בתקופת השמת הילד באומנה אצלו את כל המידע החינוכי, הסוציאלי והרפואי, לרבות הפסיכולוגי והפסיכיאטרי, על הילד, וכן כל מידע אחר הנדרש לשם קיום אחריותו וחובתו לטפל בילד ולשמור על טובתו, לרבות מידע בכתב.

(ג) מידע על הילד או על בני משפחתו שהגיע לאומן או לבני משפחתו, חובה עליהם לשומרו בסוד והם אינם רשאים לגלותו, אלא אם כן הדבר דרוש לשם מילוי אחריותם וחובותיהם כלפי הילד.

פרק ו': גוף מפעיל

49. (א) לא יתקשר המשרד עם גוף מפעיל, אלא אם כן מצא כי מתקיימים בו כל אלה: תפקידי הגוף המפעיל ותנאים להתקשרות עמו

(1) מנהל הגוף המפעיל, ואם הגוף המפעיל כאמור הוא תאגיד – גם בעל השליטה בתאגיד, לא הורשעו בעבירה פלילית או משמעתית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הם ראויים לשמש מנהל או בעלים, לפי העניין, של גוף מפעיל;

(2) מנהל הגוף המפעיל לא הוכרז פושט רגל, ואם הוכרז פושט רגל – ניתן לו צו הפטר כאמור בסעיף 62 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980¹⁰, אשר לפי תנאיו אינו אוסר עליו להיות מנהל, ואם הוא תאגיד – הוא לא החליט על פירוקן מרצון ובית המשפט לא נתן צו לפירוקו, צו כינוס נכסים או צו פירוק זמני בעניינו;

(3) לא מתקיים חשש לניגוד עניינים בין תפקידי הגוף המפעיל לפי חוק זה לפעילות אחרת שהוא מבצע, או ניגוד עניינים בין תפקידי הגוף המפעיל לעניין אישי או תפקיד אחר של מנהל הגוף המפעיל או בעליו;

ד ב ר י ה ס ב ר

האומן לדאוג לטובת הילד, לטפל בו, להשיג עליו ולדאוג לצרכיו ולהתפתחותו, וכן מוצעות הוראות לעניין סמכות

פרק ה' להצעת החוק עניינו מעמדו של האומן, סמכויותיו וחובותיו כלפי הילד. מוצע לקבוע את אחריות

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639.

(4) כוח האדם שעומד לרשות הגוף המפעיל מאפשר את מילוי תפקידיו לפי חוק זה בהתאם לדרישות שקבע השר, ובכלל זה מנחי אומנה, ראשי צוותים ייעודיים להדרכת מנחי האומנה והנחייתם וגורמי מנהלה, ובלבד שלגבי מי מהם שבא בקשר ישיר ומתמשך עם הילדים, הוריהם ומשפחות האומנה מתקיימים גם כל אלה:

(א) הוא בעל הכשרה מקצועית ורמה אישית ומקצועית הולמת לביצוע תפקידיו;

(ב) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או משמעטית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות מועסק בתפקידיו בגוף המפעיל;

(ג) לא מתקיים חשש שיימצא בניגוד עניינים באופן תדיר בין מילוי תפקידיו בגוף המפעיל לפי חוק זה ובין עניין אישי או עיסוק או תפקיד אחר שלו ולא קיימות נסיבות אחרות שבשלהן העסקתו תהיה מנוגדת לטובת הציבור או לטובת הילדים באומנה, הוריהם ומשפחות האומנה;

(5) התקשרות המשרד עם הגוף המפעיל אינה נוגדת את טובת הציבור או את טובת הילדים באומנה, הוריהם ומשפחות האומנה;

(6) תנאים אחרים שיקבע השר.

(ב) תפקידיו גוף מפעיל לפי ההתקשרות עם המשרד כאמור בסעיף 49 ובכפוף לה יכללו, בין השאר, את כל אלה:

(1) איתור של מועמדים לאומנה, הערכת כשירותם וסיוע בבדיקת התקיימותם של תנאים בבקשה למתן רישיון אומנה או לחידוש רישיון במבקש רישיון אומנה או חידושו של רישיון כאמור;

(2) הכשרת מועמדים לשמש אומנים;

(3) ליווי מקצועי והדרכה לאומנים וילדיהם הקטינים, לפי הוראות המפקח הארצי על האומנה;

(4) מינוי מנחי אומנה והדרכת אנשי הצוות המקצועי, לרבות מנחי האומנה, לפי הוראות המפקח הארצי על האומנה, ופיקוח עליהם;

(5) עיון במאגר המידע לשם איתור משפחת אומנה מתאימה;

(6) התאמת ילד למשפחת אומנה לפי הוראות סעיף 32;

(7) בניית תכנית טיפולית מפורטת, הצעות לעדכונים בה ומסירתה למפקח הארצי ולמנהל המחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית שבה מתגוררים הורי הילד לפי סעיף 36(ג);

(8) יישום התכנית הטיפולית, הכללית והמפורטת, לרבות מעקב אחר ביצועה והצעות לעדכונים ולשינויים בה, בהתאם לצורך;

ד ב ר י ה ס ב ר

לעומת זאת, בתוספת השנייה מוגדרות פעולות שלגביהן האומן אינו רשאי לייצג את הילד או לאשר את פעולותיו, וההחלטה בהן שמורה להוריו של הילד.

האומן לאשר פעולות הנוגעות לילד ולייצגו בכל עניין הקשור בחיי היום-יום שלו, ובין היתר פעולות המנויות בתוספת הראשונה, והכול בכפוף לחובתו ליידע את הורי הילד ולנסות לקבל את הסכמתם לפעולות (סעיף 42).

- (9) ליווי הילד בכל תקופת השמתו במשפחת האומנה, לרבות בעת מעברים בין משפחות אומנה;
- (10) קיום ביקורת תקופתית בעניינו של ילד והכנת הערכה תקופתית לגביו;
- (11) דיווח למשרד ולמפקח ופעולה לפי הוראות המשרד והמפקחים והנחיותיהם.
- (ג) הגוף המפעיל ימלא את תפקידיו בתום לב, בהגינות, ללא משוא פנים ובלא הפליה.
- (ד) הגוף המפעיל ימסור דיווחים בעניינים המפורטים להלן למשרד, בהתאם להוראות שייתן המשרד, באופן, במועדים ובעניינים שיקבע השר, למפקח על אומנה לפי דרישתו בכתב, וכן למי שמונה לבירור תלונות לפי חוק זה:
- (1) פעילותו והיקפה;
- (2) כוח האדם העומד לרשותו, לרבות ניסיונו והכשרתו;
- (3) היחס בין כוח האדם שבו למספר הילדים המטופלים בו והיחס בין כוח האדם כאמור למספר משפחות האומנה המטופלות על ידו;
- (4) הסברים על דרך פעולתו ככלל ובמקרים פרטניים;
- (5) דיווח כספי;
- (6) קיומה של מערכת אבטחת מידע.
- (ה) הגוף המפעיל יקיים מערכת מידע מאובטחת המבטיחה סודיות ושמירת מידע.
- (ו) המפקח הארצי יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של המשרד את הגופים המפעילים שעמם התקשר המשרד, את תקופת ההתקשרות עמם ואת האזורים שבהם רשאי כל גוף מפעיל לפעול.
- (ז) משך ההתקשרות המשרד עם גוף מפעיל לא יעלה על 5 שנים, והמשרד רשאי לחדש את ההתקשרות לתקופות נוספות כאמור.
- (ח) גוף מפעיל יודיע למשרד, בכתב, על כל שינוי בפרט מהפרטים שמסר במהלך ההתקשרות בתוך 30 ימים מהיום שנודע לו על השינוי, ויצרף את המסמכים הנוגעים לעניין.
- פרק ז': פיקוח, בקרה וטיפול בתלונות**

סימן א': פיקוח

50. במטרה להבטיח את שלומם וטובתם של ילדים שהושמו באומנה ואת זכויותיהם, יקיים המשרד פיקוח על הגופים המפעילים ועל משפחות האומנה ויבקר את פעולותיהם, ובין השאר את אלה:

- (1) תהליכי גיוס, בדיקה והכשרה של משפחות אומנה;
- (2) תהליכי ההתאמה של משפחת האומנה לצורכי הילד המיוחדים;
- (3) תהליכי התכנון והטיפול בילדים באומנה;
- (4) כוח האדם בגוף המפעיל והכשרתו;

דבריי הסבר

זוג לפעול מתוך הסכמה בכל עניין שבתחום אחריותם וסמכותם כאומנים, למעט בעניין שאינו סובל דיחוי (סעיף 45).

מוצע לתת לאומן מעמד בדיונים ובהליכים משפטיים בעניינו של הילד (סעיף 43), וכן את הדרכים להגבלת סמכויותיו של האומן (סעיף 44) ואת אופן הפעולה של אומנים במשותף (כלומר, חובתם של אומנים שהם בני

- (5) תהליכי ליווי של הילד ומשפחת האומנה.
51. (א) לשם הגשמת מטרת הפיקוח ויעדי יסמך השר, מבין עובדי משרדו, מפקחים שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי סעיף 54 בישראל ובאזור.
- (ב) תפקידי מפקח שהוסמך כאמור בסעיף קטן (א) יכללו, בין השאר, את אלה:
- (1) פיקוח על ביצוע תכניות טיפול של ילדים באומנה;
 - (2) המלצה לממונה על הרישוי בדבר התאמת אדם לשמש אומן, בין היתר בהתבסס על חוות הדעת של מנחה אומנה;
 - (3) פיקוח על הגוף המפעיל, לרבות לעניין הדרכה של כוח האדם והכשרת משפחות אומנה;
 - (4) פיקוח על משפחות אומנה, ובכלל זה פיקוח על קיום רישיון אומנה ועמידה בתנאיו, לרבות בדרך של ביקור במשפחת האומנה ושיחה עם הילד ועם משפחת האומנה;
 - (5) בקרה ומעקב אחר העמדת מצאי הולם של משפחות אומנה, בהתאמה לצורכי הילדים המופנים להשמה במשפחות אומנה;
 - (6) מתן הנחיות לתיקון ליקויים שנמצאו בעקבות תלונות ופיקוח אחר ביצוע התיקון;
 - (7) קבלת דיווח, טיפול ומעקב אחר קיומו של טיפול הולם באירועים חריגים;
 - (8) מעקב ובקרה אחר קיומו של תיעוד מנומק והולם לגבי הילדים באומנה ולגבי משפחות האומנה בהתאם להוראות חוק זה;
 - (9) מעקב ובקרה אחר העברת התשלומים המיועדים לילדים באומנה ליעדם.
- (ג) הודעות על הסמכה לפי סעיף זה ועל מינוי מפקח ארצי לפי סעיף 52 יפורסמו ברשומות.
52. השר ימנה מבין המפקחים מפקח ארצי על האומנה, שתפקידיו, נוסף על תפקידי הפיקוח, יהיו אלה:
- (1) הבניית הפיקוח, לרבות הבניה מפורטת של נהליו, דרכי ביצועו ובחינה תקופתית של מידת התאמתו והצלחתו במטרתיו;
 - (2) ייעוץ, הנחיה, הדרכה והכשרה של כוח האדם במערך הפיקוח על האומנה;
 - (3) הכשרה של כוח האדם המיועד לעבודה בגופים המפעילים;
 - (4) העברת מדיניות המשרד לגופים המפעילים האחראים לביצועה.
53. לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף 51(א) אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

המוצע, אומן לא יהיה רשאי לקבל כספים מכל מקור אחר פרט למשרד לשם מימון החזקתו של הילד, לא יהיה אפוטרופוס לרכושו של הילד ולא יהיה זכאי לקבל בעד הילד גמלאות מכל סוג או כספים אחרים המגיעים בעדו (סעיף 46).

מוצע לעגן את זכותו של אומן לקבל ממשרד הרווחה והשירותים החברתיים (להלן – המשרד) תשלומים עבור הוצאות שיאפשרו לו לספק את צרכי הילד, ולהסמיך את שר הרווחה והשירותים החברתיים לקבוע, בין השאר, את סוגי ההוצאות ואת התנאים והכללים לתשלומם. לפי

- (1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה, לדעת השר, כדי למנוע את הסמכות;
- (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חוק זה, כפי שיקבע השר;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, כפי שיוורה השר.

54. לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה רשאי המפקח -

- (1) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;
- (2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל מידע או מסמך הדרושים לו לשם מילוי תפקידו, לרבות כל מידע הנוגע לילד באומנה, ובכלל זה תיקו האישי;
- (3) להיכנס, בכל עת סבירה, למקום שהכניסה אליו דרושה לשם אכיפתו של חוק זה, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט, או בשעה סבירה ובתיאום מראש, אם ניתנה לכך הסכמה בכתב של בגיר המחזיק בנכס; ואולם, מפקח רשאי לבקר בבית משפחת אומנה אשר נתונה לפיקוחו אף אם לא מתקיימים התנאים האמורים אם קיים חשד לפגיעה בשלומו של ילד הנמצא בהשגחה במשפחת האומנה;
- (4) למסור לגוף מפעיל או למשפחת אומנה, בכתב, פירוט של ההוראות שלא קוימו, ולדרוש מהם לתקן את הליקויים בלא דיחוי או בתוך פרק זמן שיקבע; מי שנדרש לכך יתקן את הליקויים לא יאוחר מהמועד הנקוב בדרישה לתיקון ליקויים, ידווח על כך למפקח וימציא אישורים על כך כפי שידרוש המפקח;
- (5) להשתמש באמצעים שונים הדרושים לו לשם תיעוד ממצאיו.

55. מפקח לא יפעיל את הסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים תנאים להפעלת הסמכות שניים אלה -

- (1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;
- (2) יש בידו תעודה החתומה בידי השר המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

סימן ב': מנגנון תלונה לילדים באומנה

56. (א) השר יקים מנגנון תלונה לילדים המושמים באומנה בכל הנוגע לחיי היום-יום שלהם באומנה (בחוק זה - מנגנון תלונה), וימנה עובד מקרב עובדי משרדו שיהיה אחראי לקבלת התלונות וביורן (בחוק זה - הממונה על התלונות).

ד ב ר י ה ס ב ר

זכותו של אומן לקבל מידע ממנחה אומנה בטרם השמת ילד אצלו באומנה, וכן מידע בתקופת השמתו של הילד באומנה אצלו הנדרש לשם מילוי תפקידיו כאומן. בצד הזכות למידע חייב האומן בשמירת סודיות המידע שקיבל (סעיף 48).

עוד מוצע לחייב את האומן בחתימת הסכם עם המשרד או עם מי מטעמו שבו תיקבע, בין היתר, אחריותו של האומן לתכנית הטיפול של הילד ולאמור בהוראות החוק המוצע, והתחייבותו להשתתף בהכשרות והדרכות בתקופת האומנה ולהישמע לבעלי התפקידים האחראים לפיקוח על הליך האומנה (סעיף 47). מוצע לקבוע את

(ב) מנגנון התלונה יוקם באופן שמאפשר לילדים המושמים באומנה להגיש את תלונותיהם באופן עצמאי, מוצנע ובחופשיות, וללא חשש מפגיעה עקב הגשת התלונה; מנגנון התלונה יהיה נגיש לילדים באומנה, והוא יכול להתאמות הנדרשות להגשת תלונה בהתחשב בגיל הילדים ובמידת בגרותם, ולעניין ילדים עם מוגבלות - גם בהתחשב במוגבלותם.

(ג) תלונה יכול שתוגש על ידי הילד או ידיד קרוב שלו.

(ד) בירור התלונות ייעשה ככל האפשר תוך שמירה על פרטיות הילד.

(ה) תוצאות בירור התלונה יימסרו לילד שבעניינו הוגשה התלונה, והעתקן יימסר למפקח לשם תיקון הליקויים.

(ו) השר יקבע הוראות לעניין מנגנון התלונה, דרכי הגשת התלונות והליך בירורן, ורשאי הוא לקבוע כי המנגנון יפעל גם לגבי ילדים השוהים במסגרת השמה חוץ-ביתית שאינה אומנה.

(ז) הממונה על התלונות ידווח לוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אחת לשנה, על התלונות שהתקבלו ותוצאות הליך בירורן.

סימן ג': תיעוד מידע והנמקת החלטות הנוגעים לילד שהושם באומנה

57. תיק אישי הגוף המפעיל ינהל לגבי כל ילד שהושם באומנה תיק אישי ובו כל המידע הנוגע לילד, לרבות מידע שהתקבל מאת המחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית שבה מתגוררים הורי הילד, תכנית הטיפול של הילד, אבחונים פסיכולוגיים וסיכומי טיפול, מידע רפואי ומידע ממסגרות השמה קודמות, אם ישנו.

58. תיעוד והנמקה (א) כל החלטה עקרונית או מיוחדת שנתקבלה ביחס לילד באומנה תנומק בכתב, תוך פירוט השיקולים שביסודה, ותתויק בתיקו האישי של הילד; היו להחלטה השלכות על תכנית הטיפול, יועבר דיווח על ההחלטה בצירוף הנימוקים שביסודה למחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית שבה מתגוררים הורי הילד.

(ב) השר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יקבע הוראות לעניין שמירת תיקו האישי של הילד, ובכלל זה לעניין אופן שמירתו, תקופת השמירה ולעניין מקרים של הפסקת פעילות הגוף המפעיל.

פרק ח': אומנת חירום

59. אומנת חירום (א) בפרק זה, "אומנת חירום" - אומנה לילדים הנתונים בשעת משבר ונדרש להם סידור מגורים חלופי מייד, בהתראה קצרה ולתקופה קצובה בשל חשש לשלומם.

(ב) ברישיון האומנה של אומנים באומנת חירום יצוין כי אושרו לשמש אומנים באומנת חירום.

ד ב ר י ה ס ב ר

המבטיחה סודיות ושמירת מידע. עוד מוצע לקבוע כי המפקח הארצי יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של המשרד מידע הנוגע לגופים המפעילים שהתקשר אתם כמפורט בהצעת החוק. עוד מוצעות הוראות לעניין משך ההתקשרות עם גוף מפעיל ולעניין חובתו של גוף מפעיל

פרק ו' קובע את התנאים להתקשרות של המשרד עם גוף מפעיל, המוגדר כתאגיד הנותן שירותי אומנה בפיקוח המשרד, ואת תפקידיו של גוף מפעיל כאמור. מוצע לקבוע את העניינים שעליהם תחול חובת דיווח של הגוף המפעיל, וכן את חובתו לקיים מערכת מידע מאובטחת

60. (א) הוצא ילד מבית הוריו או ממסגרת אחרת שבה שהה, לפי החלטתה של עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) לפי סעיף 11 לחוק הנוער או בהחלטת בית משפט לפי סעיף 12 לחוק הנוער, ונקבע כי יושם באומנת חירום לפי אותו חוק עד לקבלת החלטה בדבר מקום ההשמה המתאים לו ותכנון תכנית טיפול עבורו, יבקר מנחה אומנה את הילד בתוך עשרים וארבע שעות ממועד השמתו באומנת החירום.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לעניין נקיטת אמצעי חירום בידי עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים) והחלטת בית משפט לפי הוראות סעיף 16 לחוק האמור.
61. (א) אומן באומנת חירום יחתום מראש על הסכם בהתאם להוראות סעיף 47 המתייחס באופן כללי לכל ילד שעתידי להיות מושם אצלו; בעת השמת ילד באומנת חירום יודא עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) כי השמת הילד באומנת החירום עומדת בתנאי רישיון האומנה וההסכם.
- (ב) המפקח הארצי על האומנה רשאי לאשר השמת ילד באומנת חירום גם אם מספר הילדים שיהיו אצל האומן לאחר ההשמה יעלה על חמישה.
62. תקופת שהייתו של ילד באומנת חירום לא תעלה על שלושה חודשים; המפקח הארצי על האומנה, בהתייעצות עם עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להאריך תקופה זו לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים נוספים.
63. על אומנת חירום לא יחולו הוראות סעיף 43.

פרק ט': הוראות שונות

64. (א) לא יחזיק אדם ילד עם מוגבלות בביתו אם אינו הורה או אפוטרופסו, ולא יחזיק כאמור ילד שאינו ילד עם מוגבלות לתקופה העולה על שלושה חודשים, אלא אם כן התקבלה החלטת הגורם המוסמך על השמת הילד אצלו, ובידו רישיון אומנה לפי חוק זה.
- (ב) הובא לידיעת עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) כי נמצא ילד שוהה בבית אדם שאינו הורה או אפוטרופסו כאמור בסעיף קטן (א), יבדוק העובד הסוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) את המידע שהגיע לידי, את טיבה ואופייה של המסגרת שבה שוהה הילד ואת התאמתה לטובת הילד.
- (ג) מצא עובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) כי לנוכח המידע שהובא לידיעתו כאמור בסעיף קטן (ב) המשך שהייתו של הילד בבית אותו אדם היא לטובתו, יביא את העניין להחלטת הגורם המוסמך.

ד ב ר י ה ס ב ר

ואת פעולות הגופים המפעילים שיהיו נתונות לביקורת במסגרת הפיקוח האמור (סעיף 50). מוצע להסמיך מפקחים, וכן מפקח ארצי על האומנה, לשם הגשמת מטרות הפיקוח, ולקבוע את תפקידיהם (סעיפים 51 ו-52), את התנאים להסמכתם (סעיף 53), את סמכויות הפיקוח שיהיו

להודיע למשרד בכתב על שינוי בפרטים שמסר במסגרת התקשרות עמו (סעיף 49).

פרק ז' קובע הוראות לעניין מנגנון הפיקוח של המשרד על הגופים המפעילים ועל משפחות האומנה

- (ד) קבע הגורם המוסמך כי על הילד להיות מושם מחוץ לביתו וכי טובת הילד היא להמשיך ולחיות בבית האדם שעמו התגורר, יגיש אותו אדם בקשה לקבלת רישיון לשמש אומן על פי חוק זה; ניתן לאותו אדם רישיון אומנה כאמור, תהיה השמה זו בבחינת אומנה לכל דבר ועניין, ויחולו עליה כל ההוראות החלות על אומנה.
65. אדם שהגיע אליו מידע על ילד באומנה במסגרת תפקידו, חובה עליו לשומרו בסוד והוא אינו רשאי לגלותו אלא לצורך מילוי תפקידו ובהתאם להוראות כל דין.
66. חוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965,¹¹ לא יחול על ילד שהושם במשפחת אומנה לפי חוק זה.
67. על החלטות לעניין מתן רישיון אומנה, חידושו או ביטולו, וכן לעניין הגבלת סמכויותיו של אומן, ניתן לערור לפני ועדת ערר.
68. השר ממונה על ביצועו של חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.
69. בפקודת מס הכנסה¹², בסעיף 266ב, במקום "משפחה אומנת" יבוא "משפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
70. בחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954,¹³ בסעיף 19(א), בהגדרה "הורה במשפחת אומנה", במקום "במשפחה שאושרה בידי מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך לשמש כמשפחת אומנה" יבוא "במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
71. בחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958,¹⁴ בסעיף 18א(ב), בהגדרה "אומן", במקום הסיפה החל במילה "במשפחת אומנה" יבוא "במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
72. בחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963,¹⁵ בסעיף 7(א)(3), במקום "במשפחה שאושרה בידי מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך לשמש כמשפחת אומנה" יבוא "במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014", ובמקום "מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך" יבוא "מנחה האומנה כהגדרתו בחוק האמור".

ד ב ר י ה ס ב ר

אומנה, וכי הממונה על התלונות ידווח לוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אחת לשנה, על התלונות ועל תוצאות הליך בירורן (סעיף 56). כדי להשלים את אפשרויות הבקרה והפיקוח מוצע לקבוע הוראות לעניין תיק אישי שינהל הגוף המפעיל לגבי כל ילד באומנה (סעיף 57), וכן את חובתו של הגוף המפעיל לתעד ולנמק כל החלטה עקרונית או מיוחדת שנתקבלה בנוגע לילד ולהעביר למחלקה לשירותים חברתיים שבאזור מגורי ההורים של הילד דיווח על החלטה, אם יש בה כדי להשליך על תכנית הטיפול של הילד. כמו כן מוצע

בידם ואת התנאים להפעלת סמכויות כאמור (סעיפים 54 ו-55). נוסף על מנגנון הפיקוח האמור מוצע להקים מנגנון לטיפול בתלונות מטעם ילדים באומנה שבראשו יעמוד עובד במשרד שימנה שר הרווחה והשירותים החברתיים, שיחויב לפעול באופן שהוא נגיש לילדים האלה, ואת חובת השמירה על פרטיותו של הילד הנוגע בדבר בבירור התלונה, וכן להסמיק את השר לקבוע הוראות לעניין מנגנון הטיפול בתלונות, ובכלל זה לעניין דרכי הגשת התלונות והליך בירורן. מוצע כי מנגנון הטיפול בתלונות יעמוד גם לרשות ילדים בהשמה חוץ-ביתית שאינה

¹¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 48.

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; התשע"ד, 735.

¹³ ס"ח התשי"ד, עמ' 154; התשע"ד, עמ' 603.

¹⁴ ס"ח התשי"ח, עמ' 112; התשס"ז, עמ' 385.

¹⁵ ס"ח התשכ"ג, עמ' 136; התשע"ד, עמ' 603.

73. בחוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969¹⁶, בהגדרה "סידור חוץ ביתי" במקום "במשפחה אומנת" יבוא "במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
74. בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971¹⁷, בסעיף 32, במקום "משפחה אומנת שקבע לכך" יבוא "משפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
75. בחוק העונשין, התשל"ז-1977¹⁸ -
- (1) בסעיף 351(ה), בהגדרה "אומן" בפסקה (1), במקום הסיפה החל במילים "במשפחת אומנה" יבוא "במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014";
- (2) בסעיף 368א, בהגדרה "אומן", בפסקה (1), במקום הסיפה החל במילים "במשפחת אומנה" יבוא "במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
76. בחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981¹⁹, בסעיף 36א, אחרי "באימוץ בן-ארצי" יבוא "וכן מהחלטות הממונה על רישוי אומנה לפי חוק האומנה, התשע"ה-2014, לעניין החלטות לגבי הענקת רישיון אומנה, חידושו או ביטולו, וכן לגבי הגבלת סמכויות של אומן".
77. בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980²⁰, בתוספת הראשונה, בפרט (1), בהגדרה "ילד נטוש", בסופה יבוא "ולמעט ילד במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
78. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981²¹, בסעיף 13ה, בהגדרה "מעון", הסיפה החלה במילה "למעט" - תימחק.
79. בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981²², בתוספת הראשונה, בסופה יבוא: "מח) הממונה על רישוי אומנה כהגדרתו בחוק האומנה, התשע"ה-2014 - לעניין קביעת כשירות של אומנים כהגדרתם בחוק האמור".

ד ב ר י ה ס ב ר

חירום לעמוד בתנאי רישיון האומנה וההסכם. מוצע לקבוע כי המפקח הארצי על האומנה יהיה רשאי לאשר השמת ילד באומנת חירום גם אם מספר הילדים לאחר ההשמה יעלה על חמישה (סעיף 61). עוד מוצע לקבוע סייגים לתחולת ההוראות הנוגעות למשפחות אומנה על אומנת חירום (סעיף 63).

פרק ט' קובע הוראות משלימות להסדר המוצע, ובהן הוראות לעניין איסור על אדם להחזיק ילד בביתו אם אינו הורה או אפוטרופסו אלא בהתקיים התנאים הקבועים בהצעת החוק, ובכלל זה החלטת הגורם המוסמך על השמת הילד על השמתו אצל אותו אדם (סעיף 64). מוצע

להסמיך את שר הרווחה והשירותים החברתיים לקבוע הוראות לעניין שמירת התיקון האישי של הילד (סעיף 58).

פרק ח' קובע הוראות לעניין אומנת חירום המיועדת לקליטת ילדים הנתונים בשעת משבר שנדרש להם סידור מגורים חלופי מיידי, בהתראה קצרה ולתקופה קצובה, בשל חשש לשלומם, ובכלל זה הוראות לעניין מועד ביקור של מנחה האומנה אצל הילד שהושם באומנה כאמור (סעיף 60) ולעניין תקופת השהייה של ילד באומנת החירום (סעיף 62). עוד מוצע לקבוע כי אומן באומנת חירום יחתום מראש על הסכם אומנת חירום הנוגע באופן כללי לכל ילד שעתידי להיות מושם אצלו, וכן כי על השמת ילד באומנת

¹⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 132; התשע"א, עמ' 78.

¹⁷ ס"ח התשל"א, עמ' 134; התשע"ד, עמ' 584.

¹⁸ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשע"ה, עמ' 32.

¹⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 293; התשע"א, עמ' 110.

²⁰ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשע"ד, עמ' 555.

²¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 248; התשע"ה, עמ' 734.

²² ס"ח התשמ"א, עמ' 322; התשע"ב, עמ' 604.

80. תיקון חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993²³, בסעיף ג, במקום הסיפה החל במילה "משפחה" יבוא "משפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
81. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995²⁴ –
 (1) בסעיף 57ב(א), בהגדרה "מבוטחת שהיא הורה במשפחת אומנה", במקום הסיפה החל במילה "במשפחה" יבוא "במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014";
 (2) בסעיף 222ב(ב)(1), במקום "משפחה אומנת" יבוא "משפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
82. בחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז-2007²⁵, בסעיף 19ב(ה), בהגדרה "הורה במשפחת אומנה", במקום הסיפה החל במילה "במשפחה" יבוא "במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ה-2014".
83. בחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011²⁶, בסעיף 2, בהגדרה "מקום ציבורי", בפסקה (3), המילים "למעט משפחה אומנת שאושרה בידי מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך" – יימחקו.
84. (א) אין בהוראות חוק זה כדי לפגוע בהוראות חוק הנוער, לרבות לענין טיפול נפשי בקטין, או בהוראת חוק הסעד (טיפול במפגרים) ובסמכויות עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים).
 (ב) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מחובות ההורים לתשלום מזונות לילדיהם הקטינים לפי הוראות חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות) התשי"ט-1959²⁷.
85. (א) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מזכויותיו לפי כל דין של ילד שחוק זה חל עליו.
 (ב) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהסדרים החלים לענין אומנה לבגירים.
86. (א) תחילתו של חוק זה בתום 12 חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).
 (ב) הממונה על רישוי אומנה, בהתייעצות עם המפקח הארצי על האומנה, רשאי, לבקשת קרוב משפחה שהחזיק ילד בביתו ולא הוכר כמשפחה אומנת ערב תחילתו של חוק זה, לתת לקרוב המשפחה כאמור רישיון אומנה גם אם לא עמד בכל התנאים המנויים בחוק זה, ובלבד שהבקשה הוגשה בתוך 12 חודשים מיום תחילתו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

אומנה, חידושו או ביטולו, וכן לענין הגבלת סמכויות של אומן, ניתן יהיה להגיש ערר לוועדת ערר שפועלת לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (סעיף 67). נוסף על כך מוצעים תיקוני חקיקה בחוקים שונים הנוגעים למשפחות אומנה, שעיקרם הפניה להוראות החוק המוצע.

לקבוע חובת סודיות בנוגע למידע שהגיע לאדם על ילד באומנה במסגרת תפקידו (סעיף 65). מוצע לקבוע כי חוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965, לא יחול על ילד השוהה במשפחת אומנה לפי הצעת החוק (סעיף 66). כמו כן מוצע לקבוע כי על החלטות לענין מתן רישיון

²³ ס"ח התשנ"ג, עמ' 134; התשע"ד, עמ' 604.

²⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשע"ד, עמ' 659.

²⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 320; התשע"א, עמ' 980.

²⁶ ס"ח התשע"א, עמ' 694; התשע"ה, עמ' 32.

²⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 72.

תוספת ראשונה

(סעיף 42ג) עד (ה))

1. מתן הסכמה לבדיקה רפואית ולטיפול רפואי שגרתיים, לרבות נטילת תרופות, ביצוע בדיקות דם וקבלת חיסונים הניתנים לכלל ילדי ישראל, ולמעט טיפולים המנויים בתוספת לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996²⁸;
2. מתן הסכמה לאבחון התפתחותי ולטיפול מקובל בליקוי התפתחותי, בליקויי למידה, שמיעה ודיבור או במוגבלות פיזית או חושית אחרת שהילד סובל מהם;
3. מתן הסכמה לבדיקות פסיכולוגיות ופסיכיאטריות על פי הנחיית מנחה האומנה, בכפוף להוראות חוק הנוער וחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991²⁹;
4. הפניה לוועדת השמה לפי חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988³⁰, בהתאם לתכנית הטיפול ועל פי הנחיית מנחה האומנה;
5. בחירת בית הספר, מעון יום שיקומי או כל מסגרת חינוכית אחרת שבהם ילמד הילד, למעט בחירת הזרם החינוכי שבו ילמד הילד (ממלכתי, ממלכתי-דתי או עצמאי);
6. בחירת חוגים שבהם ישתתף הילד במהלך שהייתו בבית הספר או בשעות הפנאי שלו, לרבות השתתפות בפעילות תנועת נוער;
7. אישור להשתתפות בטוילים ובפעילויות בארץ, לרבות פעילויות במוסד חינוכי;
8. תספורת לילד;
9. רישום בקופת חולים;
10. לימוד נהיגה ומתן הסכמה לקבלת רישיון נהיגה - לאחר חלוף שנה ממועד השמת הילד במשפחת האומנה;
11. הוצאת דרכון והוצאת הילד מהארץ לתקופה שאינה עולה על שבועיים, לפי אישור מנחה האומנה.

תוספת שנייה

(סעיף 42ז)

1. שינוי שם של ילד לפי סעיפים 13 ו-14 לחוק השמות, התשט"ז-1956³¹;
2. ברית מילה;
3. בחירת הזרם החינוכי שבו ילמד הילד (ממלכתי, ממלכתי-דתי או עצמאי);
4. מתן הסכמה לטיפול רפואי המנוי בתוספת לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996;

ד ב ר י ה ס ב ר

רישיון האומנה, בהריגים שניתן לשקול לגבי אומנה בנסיבות מיוחדות ובהיקף ההגבלה שיש להחיל על קבלת כספים בידי האומן עבור הילד.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תוסיף ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת לדון, בין היתר, בקביעת הוראות עונשיות, בהבטחת סודיות המידע על אודות הילד, משפחות האומנה ומבקשי

²⁸ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

²⁹ ס"ח התשנ"א, עמ' 58.

³⁰ ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.

³¹ ס"ח התשט"ו, עמ' 94.

5. מתן הסכמה לטיפול פסיכיאטרי או לאשפוז פסיכיאטרי, לרבות טיפול באמצעות תרופות פסיכיאטריות;
6. הוצאת הילד מהארץ שלא לפי פרט 11 לתוספת הראשונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

עלות תקציבית

העלות התקציבית של הצעת החוק היא כ-14 מיליון שקלים חדשים לשנה, אולם מכיוון שהממשלה נתנה את הסכמתה להצעת החוק, לא מדובר בהצעת חוק תקציבית כהגדרתה בסעיף 33 לחוק-יסוד: משק המדינה.

השפעה על זכויות הילד

הצעת החוק נועדה לעגן בחקיקה את זכויות הילד המושם באומנה ולהבטיח את מימושו, ולפיכך היא עתידה להיטיב עם ילדים במשפחות אומנה.

יוזמים: חברי הכנסת קאריין אלהרר, אורלי לוי אבקסיס, חיים כץ, עדי קול, יפעת קריב, שלי יחימוביץ', עליזה לביא, מיכל רוזין, פנינה תמנון-שטה, מרדכי יוגב, רות קלדרון, אילן גילאון, שמעון אוחיון, דב ליפמן, מיקי רוזנטל, עפר שלח, ניצן הורוביץ, דב חנין